

DOMSTOLENS DOM
av den 15 oktober 1987*

I mål 222/86

har Tribunal de grande instance i Lille (åttonde brottmålsavdelningen) till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Union nationale des entraîneurs et cadres techniques professionnels du football (Unectef), en facklig organisation med säte i Paris,

och

- **Georges Heylens**, fotbollstränare, bosatt i La Madeleine (Frankrike),
- **Jacques Dewailly**, styrelseordförande och verkställande direktör för "Lille Olympic Sporting Club", société anonyme d'économie mixte, Villeeneuve-d'Ascq (Frankrike),
- **Jacques Amyot**, verkställande direktör för samma société, bosatt i Templemars (Frankrike),
- **Roger Deschodt**, verkställande direktör för samma société, bosatt i Faches-Thumesnil (Frankrike).

Begäran avser tolkningen av artikel 48 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden Mackenzie Stuart, avdelningsordförandena G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida och G. C. Rodríguez Iglesias samt domarna T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, C. Kakouris, R. Joliet, T. F. O'Higgins och F. Schockweiler,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: G. F. Mancini,
justitiesekreterare: J. A. Pompe, tillförordnad justitiesekreterare,

som beaktat yttrandena från

- Union nationale des entraîneurs et cadres techniques professionnels du football, nedan kallad Unectef, sökande i målet vid den nationella domstolen, under det skriftliga och det muntliga förfarandet genom advokaten J.-J. Bertrand,
- Georges Heylens, Jacques Dewailly, Jacques Amyot och Roger Deschodt, motparter i målet vid den nationella domstolen, under det skriftliga och det muntliga förfarandet genom advokaten G. Doussot,
- den franska regeringen, under det skriftliga förfarandet genom G. Guillaume,
- den danska regeringen, under det skriftliga förfarandet genom L. Mikaelen, och under det muntliga förfarandet genom J. Molde, juridisk rådgivare vid utrikesministeriet,
- Europeiska gemenskapernas kommission, under det skriftliga och det muntliga förfarandet genom J. Griesmar,

som beaktat förhandlingsrapporten och det muntliga förfarandet den 31 mars 1987, och

som hört generaladvokatens förslag till avgörande, framlagt vid sammanträde den 18 juni 1987,

meddelar följande

dom

1 Genom dom av den 4 juli 1986, som inkom till domstolen den 18 augusti 1986, har Tribunal de grande instance i Lille, i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget, ställt en fråga om tolkningen av artikel 48 i EEG-fördraget.

2 Denna fråga har uppkommit inom ramen för ett brottmål under enskilt åtal som Union nationale des entraîneurs et Cadres techniques professionnels du football har väckt mot Georges Heylens, fotbollstränare, och mot Jacques

Dewailly, Jacques Amyot och Roger Deschodt, styrelseledamöter i "Lille Olympic Sporting Club", société anonyme d'économie mixte, varvid det gjorts gällande att de, i egenskap av gärningsman respektive medhjälpare, har överträtt dels bestämmelserna i den franska lagen nr 84-610 av den 16 juli 1984 om organisationen och främjandet av motions- och idrottsaktiviteter (JORF, 17.7.1984), dels artikel 259 i den franska brottsbalken om orättmätigt tillägnande av titel.

3 Av handlingarna i målet framgår att det i Frankrike, för att få utöva verksamhet som fotbollstränare, krävs innehav av ett franskt examensbevis eller ett utländskt examensbevis som har erkänts som likvärdigt genom ett beslut fattat av den behöriga ministern efter utlåtande från en särskild kommitté.

4 Den tilltalade i målet vid den nationella domstolen, Georges Heylens, en belgisk medborgare som innehar ett belgiskt examensbevis som fotbollstränare, engagerades av "Lille Olympic Sporting Club" som tränare för klubbens professionella fotbollslag. Ansökan om att få det belgiska examensbeviset godkänt som likvärdigt avlogs genom ett beslut av den behöriga ministern som i sin motivering hänvisade till att den särskilda kommittén hade avgivit ett negativt utlåtande, vilket i sin tur inte hade motiverats. Eftersom Heylens fortsatte att utöva sin verksamhet stämde han och styrelseledamöterna i den fotbollsklubb som hade engagerat honom, vid Tribunal correctionnel i Lille, av de franska fotbollstränarnas fackliga organisation.

5 Eftersom Tribunal de grande instance i Lille (åttonde brottmålsavdelningen) var tveksam till om den franska regleringen var förenlig med bestämmelserna om fri rörlighet för arbetstagare beslutade den att förklara målet vilande tills domstolen besvarat följande tolkningsfråga:

"Skall det krav som ställs, för att få utöva avlönad verksamhet som tränare för ett idrottslag (artikel 43 i lagen av den 16 juli 1984), på innehav av ett franskt examensbevis eller ett utländskt examensbevis som har erkänts som likvärdigt av en kommitté vars utlåtande inte motiveras och mot vilket det saknas särskilda rättsmedel, betraktas som en begränsning av den fria rörligheten för arbetstagare som definieras i artikel 48-51 i EEG-fördraget, när det saknas direktiv som är tillämpliga för detta yrke?"

6 För en utförligare redogörelse för omständigheterna i målet vid den nationella domstolen, rättegångens förlopp och de till domstolen ingivna yttrandena, i enlighet med artikel 20 i Protokoll om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, hänvisas till förhandlingsrapporten. Handlingarna i

målet i dessa delar återges i det följande endast i den mån domstolens argumentation kräver det.

- 7 Den nationella domstolens fråga går i huvudsak ut på om den omständigheten att det i en medlemsstat ställs krav på innehav av ett nationellt examensbevis eller ett utländskt examensbevis som har erkänts som likvärdigt med detta för att få utöva en avlönad verksamhet inom ett visst yrke, innebär att det måste vara möjligt, till följd av principen om fri rörlighet för arbetstagare som är fastställd i artikel 48 i fördraget, att få till stånd en rättslig prövning av ett beslut att inte erkänna likvärdigheten av ett examensbevis som innehas av en arbetstagare som är medborgare i en annan medlemsstat och som har utfärdats av den medlemsstat i vilken han är medborgare, och om detta beslut skall motiveras.
- 8 För att besvara denna fråga finns det anledning att erinra om att artikel 48 i fördraget med avseende på arbetstagare genomför en grundläggande princip som fastställs i artikel 3 c i fördraget, i vilken det fastslås att "för att uppnå de mål som anges i artikel 2 skall gemenskapens verksamhet på de villkor och i den takt som anges i detta fördrag innefatta ... avskaffande mellan medlemsstaterna av hindren för fri rörlighet för personer, tjänster och kapital" (se dom av den 7 juli 1976 i mål 118/75 Watson, Rec. s. 1185).
- 9 För att genomföra den allmänna princip om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet som föreskrivs i artikel 7 i fördraget, har artikel 48 till syfte att upphäva bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftningar angående anställning, lön och övriga arbetsvillkor, om dessa bestämmelser medför en restriktivare behandling av en arbetstagare som är medborgare i en annan medlemsstat eller försätter denne i en situation som faktiskt och rättsligt är ofördelaktig i jämförelse med den situation som den egna statens medborgare försätts i under samma omständigheter (se dom av den 28 mars 1979 i mål 175/78 Saunders, Rec. s. 1129).
- 10 Då villkoren för tillträde till ett yrke inte har harmoniserats har medlemsstaterna dels rätt att fastställa vilka kunskaper och kvalifikationer som är nödvändiga för att utöva detta yrke, dels rätt att kräva att ett examensbevis uppvisas som bevis för att innehavaren besitter sådana kunskaper och kvalifikationer.
- 11 Såsom domstolen har fastslagit i sin dom av den 28 juni 1977 i mål 11/77 Richard Hugh Patrick (Rec. s. 1199) utgör emellertid de berättigade krav som de olika medlemsstaterna ställer på innehav av examensbevis för att få

tillträde till vissa yrken, ett hinder för att faktiskt utöva den etableringsfrihet som garanteras genom fördraget och avskaffandet av sådana hinder skall underlättas genom direktiv om ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis. Såsom domstolen vidare fastslog i samma dom innebär den omständigheten att sådana direktiv ännu inte har antagits dock inte att en medlemsstat får vägra en person som omfattas av gemenskapsrätten möjligheten att faktiskt utnyttja denna frihet, när denna frihet kan säkerställas i den medlemsstaten, särskilt då medlemsstatens lagar och författningar medger att likvärdiga utländska examensbevis erkänns.

- 12 Eftersom fri rörlighet för arbetstagare utgör ett av fördragets grundläggande mål följer skyldigheten att säkerställa den fria rörligheten med stöd av gällande nationella lagar och författningar, vilket domstolen har fastställt i sin dom av den 28 april 1977 i mål 71/76 Thieffry (Rec. s. 765), av artikel 5 i fördraget som föreskriver att medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av detta fördrag och att avstå från alla åtgärder som kan äventyra att fördragets mål uppnås.
- 13 Eftersom kravet på föreskrivna kvalifikationer för att utöva ett visst yrke skall förenas med kravet på fri rörlighet för arbetstagare, måste förfarandet för erkännande av likvärdighet möjliggöra för nationella myndigheter att objektivt försäkra sig om att det utländska examensbeviset garanterar att dess innehavare har kunskaper och kvalifikationer som är, om inte identiska, så åtminstone likvärdiga de som garanteras genom ett nationellt examensbevis. Denna bedömning av det utländska examensbevisets likvärdighet skall ske uteslutande med beaktande av den kunskaps- och kvalifikationsnivå som innehavaren av ett sådant examensbevis kan antas ha uppnått, med hänsyn till vad som i beviset intygas om innehållet i och varaktigheten av den teoretiska och praktiska utbildning som har genomförts.
- 14 Eftersom fritt tillträde till anställning är en grundläggande rättighet som enligt fördraget tillkommer varje enskild arbetstagare inom gemenskapen är det viktigt att det finns rättsmedel mot varje beslut av en nationell myndighet som innebär att denna rättighet inte beviljas, så att den enskildes rättigheter kan ges ett effektivt skydd. Såsom domstolen har fastställt i sin dom av den 15 maj 1986 i mål 222/84 Johnston (Rec. s. 1651, s. 1663) utgör detta krav en allmän gemenskapsrättslig princip som härrör från de konstitutionella traditioner som är gemensamma för medlemsstaterna och som fastställs i artiklarna 6 och 13 i Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

- 15 En effektiv domstolskontroll, som måste kunna omfatta lagligheten av skälen till det överklagade beslutet, förutsätter generellt att den domstol som prövar saken skall kunna kräva att den behöriga myndigheten redovisar sina skäl till beslutet. Om det emellertid, som i förevarande mål, särskilt handlar om att säkerställa ett effektiv skydd av en grundläggande rättighet som tillkommer gemenskapens arbetstagare genom fördraget, krävs det dessutom att arbetstagarna kan försvara denna rättighet under bästa möjliga villkor och att de har möjlighet att, med kännedom om alla omständigheter, besluta om det finns någon anledning att överklaga till domstolen. Av detta följer att den behöriga nationella myndigheten i ett sådant fall är skyldig att underrätta dem om skälen till avslagsbeslutet, antingen i själva beslutet eller i ett senare meddelande på deras begäran.
- 16 Dessa krav i gemenskapsrätten, dvs. att det finns rättsmedel och att motive-ringsskyldighet föreligger, gäller dock, mot bakgrund av deras syfte, endast slutgiltiga beslut varigenom en begäran om erkännande av likvärdighet avslås och inte yttranden eller andra åtgärder som utgör ett led i förberedelsen eller utredningen.
- 17 Svaret på den fråga som har ställts av Tribunal de grande instance i Lille blir således följande. Om det i en medlemsstat krävs innehav av ett nationellt examensbevis eller ett utländskt examensbevis som har erkänts som likvärdigt med detta för att få tillträde till ett avlönat yrke, så följer det av principen om fri rörlighet för arbetstagare som fastställs i artikel 48 i fördraget, att det måste vara möjligt att få till stånd en rättslig prövning av ett beslut att inte erkänna likvärdigheten av ett examensbevis som innehas av en arbetstagare som är medborgare i en annan medlemsstat och som har utfärdats av den medlemsstat i vilken denne är medborgare, som innebär att beslutets laglighet i förhållande till gemenskapsrätten kan granskas och att den berörda personen kan få kännedom om de skäl som ligger till grund för beslutet.

Rättegångskostnader

- 18 De kostnader som har förorsakats Frankrikes regering, Danmarks regering och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

- angående de frågor som genom dom av den 4 augusti 1986 förts vidare av Tribunal de grande instance i Lille - följande dom:

Om det i en medlemsstat krävs innehav av ett nationellt examensbevis eller ett utländskt examensbevis som har erkänts som likvärdigt med detta för att få tillträde till ett avlönat yrke, så följer det av principen om fri rörlighet för arbetstagare som fastställs i artikel 48 i fördraget, att det måste vara möjligt att få till stånd en rättslig prövning av ett beslut att inte erkänna likvärdigheten av ett examensbevis som innehas av en arbetstagare som är medborgare i en annan medlemsstat och som har utfärdats av den medlemsstat i vilken denne är medborgare, som innebär att beslutets laglighet i förhållande till gemenskapsrätten kan granskas och att den berörda personen kan få kännedom om de skäl som ligger till grund för beslutet.

Mackenzie Stuart	Bosco	Due	Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias
Koopmans		Everling		Bahlmann
Galmot	Kakouris	Joliet	O'Higgins	Schockweiler

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 oktober 1987.

P. Heim
Justitiesekreterare

Tillförordnad ordförande
G. Bosco
Avdelningsordförande